

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2023/24

Destinace (země, město): Belgie, Brusel

Jméno, příjmení: Jitka Hejlová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Université Libre de Bruxelles (ULB) Faculté de Lettres, Traductions et Communications, Département de Langues et Lettres, Centre d'Études Tchèques (CET)

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA NA BRUSELSKÉ SLAVISTICĚ

Centrum českých studií (CET) je součástí slavistiky na Katedře moderních jazyků a literatur ULB. Program slovanských jazyků je kompletní – češtině je tak možné se věnovat na bakalářském, magisterském i doktorském stupni studia. Na slavistice kromě výuky českého jazyka, literatury a kultury funguje také polonistika a rusistika. Ze slovanských jazyků se na fakultě formou volitelných jazyků dále vyučují chorvatština a slovinština. Nově je v nabídce také večerní kurz ukrajinštiny.

Soupis denních kurzů českého jazyka a počty studentů

BA1 (2x 60 min. týdně), 10 studentů

BA2 (4x 60 min. týdně), 3 studenti

BA3 (4x 60 min. týdně), 4 studenti

MA1 (2x 60 min. týdně), 1 studentka (Erasmus+)

MA2 (2x 60 min. týdně), 1 studentka

Tchèque I, II (2x 60 min. týdně), 1 student (kurz pro mimooborové studenty)

Doktorské studium: 2 studentky

Denní studium

Během 1. ročníku bakalářského studia (BA1, předmět *Česká historie, kultura a jazyk*) si studenti po stránce jazykové osvojují fonetické prostředky češtiny, zorientují se v systému jazyka a ovládnou základy češtiny tak, aby si česky dokázali poradit v základních komunikačních situacích. Ve 2. a 3. ročníku (BA2 a BA3, předměty *Langue tchèque I* a *Langue tchèque II*) se seznamují s podstatnými částmi deklinačního paradigmatu, naučí se používat kategorii vidu, osvojí si české časy a modality, přičemž postupně rozvíjí slovní zásobu v různých tématech a komunikačních situacích. V seminářích se seznamují také s českými reáliemi a kulturou, výběrově s pasážemi z české historie. Každý semestr studenti zpracovávají samostatně projekt týkající se některého z probíraných témat, který následně česky prezentují. Od 2. ročníku mají možnost účastnit se překladatelského semináře. Výstupní úroveň studentů bakalářského studia se pohybuje kolem úrovně A2/B1.

Studenti magisterského studia (MA1/2, předměty *Langue tchèque III* a *Langue tchèque IV*) dále zdokonalují své kompetence v češtině, a to s ohledem na své individuální potřeby, zájmy a profesní směřování. Pracujeme výběrově jak s učebnicemi, tak s autentickými českými materiály (*Respekt, Deník N, Česká televize, Český rozhlas, YouTube, sociální sítě, podcasty...*), studenti se učí česky debatovat, argumentovat, prezentovat a formulovat delší monologické projevy. Zpracovávají také eseje na vybraná témata. V posledním ročníku magisterského studia obvykle vyjíždějí na studijní pobyt nebo pracovní stáž a jazykové dovednosti uplatňují v praxi. Magisterští studenti ovládnou češtinu přibližně na úrovni B1/B2.

Češtinu si jako nepovinně volitelný předmět (*Tchèque I a II*) můžou na ULB zapsat i studenti jiných oborů. Kurz láká zájemce o Česko, kteří se s češtinou chtějí seznámit obvykle z turistických či osobních důvodů. Někteří z nich uvažují o studijním pobytu v Česku a chtějí získat základy. Předmět si pravidelně zapisují také studenti s českými kořeny studující na ULB jiný obor se záměrem zdokonalit své vyjadřovací schopnosti, naučit se český pravopis a vylepšit svůj písemný projev. Obsah výuky se individuálně přizpůsobuje potřebám zapsaných studentů.

Výukové materiály

Osou výuky češtiny v bakalářském a magisterském programu jsou stále skripta *Langue Tchèque I* a *Langue Tchèque II*, jejichž autorkou je Dana Slabočková, která v minulosti na lektorátu v Bruselu působila. Skripta jsou velmi kvalitní, nicméně byla upravována naposledy roku 2009 a některé části nutně podlely zubu času. V současnosti jsou proto pro potřeby

výuky vytvářeny handouty na míru konkrétním skupinám a jazykovým úrovním. Díky podpoře MZV a Velvyslanectví České republiky v Bruselu vzniknou během akademického roku 2024/25 nová skripta pro 1. ročník bakalářského studia. Na skriptech budou spolupracovat lektorky Jitka Hejlová a Adéla Mazurová s podporou Metodického centra ÚJOP. Pro vytváření handoutů a materiálů ke kurzům se inspirace čerpá z různých zdrojů. Výuku obohacují materiály z řady učebnic *Čeština expres* a *Čeština krok za krokem* (L. Holá, P. Bořilová). S oblibou jsou využívány taky online materiály a cvičení k těmto učebnicím nebo kanál *Krátké české zprávy*. Zařazují se také materiály např. z učebnic *Czech It UP* (UPOL), aktivity z publikace *Jazykové hry a aktivity pro výuku češtiny A1.1* (Z. Malá), často se pracuje s publikací *Čeština pro cizince A1, A2, B1* (K. Vodičková, M. Kestřánková, A. Černá, D. Štěpánková, J. Veroňková). Nově a s velkým úspěchem jsou využívány také pasáže z e-učebnice *Můj semestr v Česku*. K samostatnému procvičování studenti využívají web [Czech Online](#).

Se záměrem inovovat jazykovou výuku na slavistice a posílit kontakt studentů 1. ročníku slavistiky s cílovými jazyky pokračovali lektori češtiny, polštiny a ruštiny v přípravě online kurzu SLOVA (*Slavic Languages Online: Virtual Academy*). Předpokládáme, že online kurz posílí motivaci studentů ke studiu jazyků, podpoří studijní samostatnost a zároveň studentům umožní vědoměji sledovat pokrok v jednotlivých jazycích. Online kurz bude testován ve výuce a finalizován v následujícím roce. Projekt byl finančně zaštitěn Fondem podpory výuky ULB (projet FEE).

Semináře literárního překladu

V tomto roce se zvýšila četnost překladatelských seminářů, které jsou nově nabízeny studentům češtiny už od 2. ročníku bakalářského studia. Díky online formátu se jich účastnili také zájemci z Česka či Lipska. Studenti se věnovali překladu původní české divadelní hry pro děti nebo překladu poezie Pavla Kolmačky.

CET se letos podruhé zapojil také do soutěže pro mladé překladatele *Cena Suzanny Roth*. Máme velkou radost, že za frankofonní oblast v tomto ročníku zvítězila nadaná studentka 2. ročníku Martyna Porucznik, která do francouzštiny přeložila úryvek z románu Marka Torčíka *Rozložíš paměť*.

Zahraniční studentské mobility

Významným motivačním faktorem studia češtiny jsou rozmanité příležitosti k zahraničním výjezdům, výměnám a studijním pobytům.

Zavedený je program Erasmus+, existuje možnost získat dvojitý diplom z ULB a MUNI v rámci *Master européen*, magisterského studijního programu zaměřeného na jazyky, historii a kulturu střední Evropy.

Oblíbenou a hojně využívanou příležitostí ke zdokonalení češtiny jsou letní školy slovanských studií v Praze, v Brně, v Olomouci, v Plzni, v Českých Budějovicích či v Poděbradech. Studentům jsou pravidelně nabízeny i pracovní stáže v ČR, které představují příležitost vyzkoušet vlastní jazykovou vybavenost při práci v českém prostředí a zároveň možnost získat profesní zkušenost.

Kulturní a společenské aktivity

Na podzim se Českému centru Brusel podařilo přímo v centru města, nedaleko obchodní galerie St. Hubert na několik měsíců otevřít Café Hoffmann, kulturně-vzdělávací prostor, který připomněl osobnost a dílo architekta a designéra Josefa Hoffmanna. Se studenty vyšších ročníků jsme proto do Café Hoffmann vyrazili na exkurzi. České centrum pro nás připravilo interaktivní prohlídku výstavy o díle a vlivu Josefa Hoffmanna a pro zájemce také workshop výroby pohlednic s Art Deco motivy.

V nedávné době se na hlavní kampus ULB přesunula Katedra tlumočnictví a překladatelství, což otevřelo dveře bližší spolupráci s naší Katedrou jazyků a literatur. Jako první pokus o seznámení vyučujících a studentů obou slavistik jsme před Vánoci společně uspořádali *slavistický večírek*. O akci byl velký zájem, sálem se nesly populární hity z příslušných zemí, došlo na Kahoot, čtení vánočních a novoročních přání v různých slovanských jazycích a nemohlo chybět ani pohoštění typické pro příslušné země a kultury.

Poprvé po covidové pandemii bylo na jaře obnoveno *Čtení z Malého prince* v jazycích vyučovaných na ULB. Jazyků zaznělo přes dvacet a úryvek v češtině četli hned dva studenti. Akce proběhla v rámci týdne otevřených dveří a byla tak dobrou příležitostí k prezentaci fakulty LTC i k neformálnímu setkání vyučujících a studentů.

Jako rozšiřující možnost, jak být v kontaktu s českým jazykem a českou kulturou i nad rámec výuky, jsme studentům letos nabídli možnost nepravidelného setkávání v rámci *konverzačního klubu a filmového klubu* pod vedením stážistek Erasmus+. Studenti si pochvalovali možnost spontánně konverzovat v češtině s jiným mluvčím češtiny, filmové večery je zase připravily ke zkoušce z českých reálií.

Kontakty a spolupráce napříč Evropou

Koncem září se tým vyučujících slavistiky vydal prezentovat projekt *SLOVA* na konferenci o jazykovém vzdělávání *Language MOOCs and OERs: New Trends and Challenges* do Neapole. Příspěvky přinesly mnoho konkrétní inspirace a rozšířily povědomí o směřování, současných trendech a projektech v jazykovém vzdělávání. Konference byla pochopitelně i skvělou příležitostí k navázání nových profesionálních kontaktů, mimo jiné i s kolegy z MUNI, která byla jednou z partnerů konference.

Potřeba porovnat a sdílet profesní zkušenosti s lektorstvím češtiny v zahraničí letos vyústila v projekt zaštitěný programem Erasmus + *Brno, Balkán, Brusel: Sdílení jazyků napříč regiony*. Díky iniciativě kolegů z kanceláře Jihomoravského kraje, který podporuje výuku češtiny v Chorvatsku a Srbsku, jsme na jaře v Bruselu přivítali kolegy z Balkánu a následně navštívili lektorát češtiny v Zadaru. Vzájemně jsme se zúčastnili našich kurzů češtiny, porovnali studijní situaci a metodické přístupy a pozornost jsme zaměřili i na využití digitálních nástrojů v jazykové výuce. Společně jsme uspořádali jazykové a společenské večery *Café tchèque* v Bruselu a *Český den* v Zadaru.

Večerní kurzy pro veřejnost

Nedílnou součástí pracovní náplně bruselského lektorátu jsou večerní kurzy češtiny pro veřejnost. Díky relativně vysokému zájmu (kolem 30 studentů) a zapojení externích lektorek se naplnily 2 skupiny začátečníků N1 (1 skupina prezenčně, 1 skupina online), jedna N2 skupina (online) a jedna skupina N3 (online). Úroveň jazykových kompetencí se pohybuje v rozmezí A0 – B2. Do kurzů se zapisují zájemci s různými cíli a motivacemi. Drtivá většina z nich se nicméně češtinu začíná učit z osobních důvodů – aby se mohli lépe dorozumět s rodinami a přáteli svých českých partnerek a partnerů. V multikulturním prostředí Bruselu se ale najde také řada čistokrevných milovníků cizích jazyků a kultur, kteří si studiem kuriózního západoslovanského jazyka zpestřují svůj lingvistický repertoár. Do pokročilejších úrovní se hlásí také potomci Čechů

žijících v zahraničí, kteří ale češtinu znají z domácího prostředí a rádi by kontakt s jazykem a českou kulturou posílili. Pro přesnější představu o profilech a potřebách studentů večerních kurzů doporučujeme diplomovou práci [Čeština v zahraničí](#) Barbory Hofmannové, která situaci na CETu podrobně zmapovala.

Ve večerních kurzech se zejména u začátečnických úrovní opíráme o kostru učebnic *Čeština Expres* a *Česky krok za krokem*. S oblibou ale zařazujeme další materiály, zejména ty autentické. Program a témata kurzu se nicméně vždy přizpůsobují potřebám a zájmům konkrétní skupiny. Obecně se věnujeme zejména tématům z každodenního života, tématu volného času, kultury, cestování, jídla – tedy tématům, která umožňují společenský kontakt zejména v osobní sféře. Kurzy letos probíhaly prezenční i kombinovanou formou (většina lekcí online, některé lekce na kampusu). Za přátelskou a podnětnou spolupráci bych ráda poděkovala kolegyni lektorce Barboře Hofmannové.

Intenzivní kurz češtiny pro veřejnost: Letní univerzita češtiny

I v tomto roce jsme uspořádali *Letní univerzitu češtiny*, dvoutýdenní intenzivní kurz českého jazyka a kultury. Kurz proběhl na konci června prezenčně na kampusu ULB pod záštitou CETu, Českého centra Brusel a Velvyslanectví České republiky v Bruselu. Zájemci o češtinu na třech úrovních pokročilosti večer co večer prohlubovali své jazykové dovednosti. Závěrečný večer se konal v příjemných prostorách vily Maison des Arts na kampusu Solbosch. Nechybělo závěrečné opakování, kvíz o českých reáliích pro studenty i jejich rodiny a hosty a občerstvení, včetně českých buchet. Možnost prožít celé dva studijní týdny společně, naživo a naplno ocenili nejen naši studenti, ale i lektorky.

Co nejrdečněji bychom tímto chtěli poděkovat kolegyním Adéle Mazurové z ULB a Barboře Hofmannové za nadšení, humor, inspiraci a osobní zájem o blaho našich studentů, které dalece překračují hranice běžného.

Café Tchèque: příležitost mluvit česky i o Česku

Tradici neformálních českých večerů *Café Tchèque* zavedla v Bruselu během svého působení lektorka Adéla Mazurová. Studenti večerních i denních kurzů mají na *Café Tchèque* možnost v přátelské atmosféře využít své jazykové dovednosti, propojit se s ostatními studenty češtiny, sdílet své zkušenosti a dojmy (nejen) z České republiky, seznámit se s rodilými mluvčími češtiny

a dozvědět se něco nového. Nikdy nechybí ani něco dobrého českého na zub. Pod taktovkou stážistů CETu a ve spolupráci s Českým centrem v Bruselu a Zastoupením Jihomoravského kraje jsme v každém semestru uspořádali jeden konverzační večer. Prosincové vydání se neslo v duchu „čekání na Vánoce“, březnové vydání uspořádané v rámci výše zmíněného Erasmus+ projektu zase přineslo do Bruselu trochu Balkánu.

Webové stránky a sociální média

Právě pracujeme na nových webových stránkách CETu, které budou spuštěny v srpnu 2024. O jazykových kurzech, událostech a aktivitách CETu informujeme také na Facebooku a Instagramu.

<https://cet.ulb.be/>

<https://www.facebook.com/cetulb>

https://www.instagram.com/czech_in_brussels/

Praktické informace

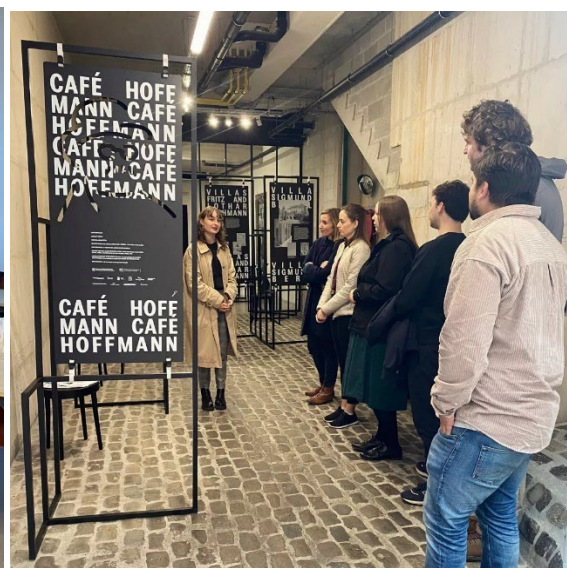
CET sídlí v podkrovní místnosti historické budovy knihovny ULB na kampusu Solbosch. Útulná místnost slouží jednak jako zázemí lektora, jednak jako učebna a zároveň v ní sídlí česká knihovna. Na CETu je k dispozici dataprojektor, whiteboard, laminovačka. Na fakultě je pak možnost zdarma a neomezeně tisknout a kopírovat. Lektor může dále využívat společnou pracovnu lektorů a po domluvě také bohemistickou kancelář.

Ubytování si lektor zajišťuje samostatně. Univerzita žádné ubytovací kapacity nenabízí. Stravování je možné na kampusu za studentské ceny – na výběr je z několika univerzitních restaurací, bister a kaváren. Na kampusu funguje také zdravotnické středisko.

FOTODOKUMENTACE

Večerní kurz češtiny (začátečníci)

Exkurze se studenty do Café Hoffmann

Přednáška prof. Tomáše Glance na ULB (výzkumné centrum Modernitas)

Tým SLOVA na konferenci Language MOOCs and OERs v Neapoli

Atmosféra předvánočního Café Tchèque

Atmosféra Café tchèque: mezinárodní edice (foto České centrum Brusel)

Martyna Porucznik, vítězka Ceny Suzanny Roth za rok 2024

Český den se studenty češtiny v Zadaru

Se studenty Letní univerzity češtiny 2024

Centre d'Études Tchèques ULB

**JUNE 17-28
 2024**

**SUMMER UNIVERSITY
 OF CZECH**

mon-fri 6pm-8pm
 @ULB campus Solbosch

300€

jitka.hejlova@ulb.be

scan and register

Propagační banner k Letní univerzitě češtiny 2024